

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

07.02.2022

с.Старое Дрожжаное

№ 66

Татарстан Республикасы Чүпрәле
муниципаль районаның гражданнар
обороны чараларын тәэмин итү
һәм коткару хезмәтләрен булдыру
турында

«Гражданнар обороны турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ
номерлы Федераль законы, «Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның
гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы
Федераль законның 15 статьясындагы 1 өлешенең 21 пункты, Россия Федерациисе
Хөкүмәтенең «Россия Федерацииндә гражданнар обороны турында
Нигезләмәне раслау турында» 2007 елның 26 ноябрендәге 804 номерлы Каары,
«Татарстан Республикасында гражданнар обороны турында» 2020 елның 20
февралендәге 10-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә,
«Татарстан Республикасында гражданнар оборонын оештыру һәм алыш бару
турында Нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Президентының
2008 елның 22 ноябрендәге № ПУ-598 Указы, «Татарстан Республикасында
гражданнар оборонын оештыру һәм алыш бару турында нигезләмәгә үзгәрешләр
керү хакында» Татарстан Республикасы Президентының 2020 елның 27
гыйнварындагы ПУ-27 Указы, Татарстан Республикасы Министрлар
Кабинетының «Татарстан Республикасында гражданнар обороны чараларын
тәэмин итү һәм коткару хезмәтләрен булдыру турында» 2010 елның 15
гыйнварындагы 6 номерлы Каары (Татарстан Республикасы Министрлар
Кабинетының 2011 елның 18 октябрендәге 862 номерлы, 27.04.2012 № 331,
27.04.2013, 27.04.2013 № 287, 06.10.2014 № 716, 04.02.2016 № 66, 12.02.2018 №
74), Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2008 елның 14 ноябрендәге
687 номерлы боерыгы белән, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль
районы территорияндә гражданнар обороны чараларын һәръяклы тәэмин
итүне оештыру максатларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль
районы Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Авария-коткару эшләрен башкару өчен Татарстан Республикасы Чүпрәле
муниципаль районаның түбәндәге коткару хезмәтләрен төзөргә:
элемтә һәм хәбәр итү;
медицина

санитар-эпидемиологик күзәтчелек;
жәмәгать тәртибен саклауны тәэмін итүгө;
янгынга каршы;
транспорт;
ягулық-майлау материаллары белән тәэмін итү;
юл;
энергетика;
инженерлық;
коммуналь-техник;
сәүдә һәм туклану;
хайваннарны һәм үсемлекләрне яклау.

2. Расларга:

- Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында гражданнар оборонасы чарапаларын тәэмін итү турында нигезләмә (1 нче күшымта);
- Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында коткару хезмәтләрен Формалаштыру һәм алар тарафыннан эшчәнлек алыш бару тәртибе (2 нче күшымта);
- Чүпрәле муниципаль районының коткару хезмәтләре структурасын (3 нче күшымта).

3. Карап рәсми басылып чыкканнан соң 2 ай эчендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының коткару хезмәтләре житәкчеләренә тиешле хезмәтнең оештыру-планлаштырыла торган документациясен эшләргә, килештерергә һәм билгеләнгән тәртиптә расларга.

4. Әлеге карап рәсми басылып чыгарга тиеш.

5. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Д.А. Сатдинов

Татарстан Республикасы
Чүпрэле муниципаль
районы Башкарма
комитетының
"07" 02. 2022
66 номерлы Каарына 1
нче күшымта

Чүпрэле муниципаль районда гражданнар оборонын тәэммин
итү турында нигезләмә

1. Элеге Нигезләмә «Гражданнар оборонында турында» 1998 елның 12 февралендәге 28-ФЗ номерлы Федераль законы, «Россия Федерациясенде жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 1 өлешенең 21 пункты, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясенде гражданнар оборонында турындагы нигезләмәне раслау турында» 2007 елның 26 ноябрендәге 804 номерлы Каары, «Татарстан Республикасында гражданнар оборонында турында» 2020 елның 20 февралендәге 10-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнде, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында гражданнар оборонын оештыру һәм алып бару турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 22 ноябрендәге ПУ-598 номерлы Указы, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында гражданнар оборонын оештыру һәм алып бару турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» 2020 елның 27 гыйнварындагы ПУ-27 номерлы Указы, «Татарстан Республикасында гражданнар оборонын тәэммин итү һәм коткару хезмәтләрен булдыру турында» 2010 елның 15 гыйнварындагы 6 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каары, «Муниципаль берәмлекләрдә һәм оешмаларда гражданнар оборонын оештыру һәм алып бару турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 14 нче 11 нче декабрендәге 687 нче номерлы Россия ГТХМ боерыгы белән дәүләт хакимиятенең территориаль органнары, жирле үзидарә органнары һәм оешмалар эшчәнлеге өлкәсен билгели, гражданнар оборонын тәэммин итү, Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районы территорииясендә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисетү һәм бетерү (алга таба - Чүпрэле муниципаль районы), шулай ук гражданнар оборонын һәм халыкны яклау планын гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча.

2. Гражданнар оборонын буенча Чүпрэле муниципаль районда чаралар район территорииясендә һәм оешмаларда Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты указлары һәм боерыклары, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары һәм боерыклары, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Министрлар

Кабинеты карарлары нигезендә, алдан һәм алдан оештырыла һәм үткәрелә, Россия Федерациясе Гражданнар оборонысы, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бэла – казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгының норматив хоқукий актлары (алга таба – Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгы), Татарстан Республикасы Гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы бөйрекләр (алга таба-Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы), гамәлдәге законнар, шулай ук әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында.

3. Чүпрәле муниципаль районында жирле үзидарә органнары (алга таба-жирле үзидарә органнары) һәм оештыру-хоқукий формаларына бәйсез рәвештә (алга таба-оешмалар) гражданнар оборонысы өлкәсендәге бурычларны хәл иту максатларында гражданнар оборонысы өлкәсендә үз вәкаләтләре нигезендә қочләр, чарапар, Гражданнар оборонысы объектлары, матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чарапар запасларын булдыралар һәм үз эченә алалар, гражданнар оборонысы буенча чарапарны плансаштыралар һәм тормышка ашыралар.

4. Гражданнар оборонысы өлкәсендә халыкны әзерләү белән бәйле мәсьәләләрне хәл иту максатларында гамәлгә ашырыла торган гражданнар оборонысы буенча төп чарапар булып торалар:

гражданнар оборонысы өлкәсендә халыкны әзерләүне плансаштыру һәм гамәлгә ашыру;

гражданнар оборонысы өлкәсендә оешмалар хезмәткәрләрен әзерләү өчен үкүтү матди-техник базасын булдыру һәм эш хәлендә тоту;

гражданнар оборонысы өлкәсендәге белемнәрне пропагандалау; Күрсәтелгән чарапарның үтәлешен оештыруны жирле үзидарә органнары һәм оешмалар гамәлгә ашыра.

5. Халыкка хәрби конфликтларда яки бу конфликтлар нәтиҗәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә килеп чыккан куркынычлар турында хәбәр иту белән бәйле мәсьәләләрне хәл иту максатларында гамәлгә ашырыла торган гражданнар оборонысы буенча төп чарапар булып торалар:

халыкка үзәкләштерелгән хәбәр иту системасын булдыру һәм дайими әзерлек хәлендә тоту, аны яңа буынның техник чарапары базасында модернизацияләү, хәбәр иту системасын камилләштерү.

мәгълүмат тапшыруның Россия Федерациясе бердәм электр элемтәсе чeltäre, радио-, үткәргеч тапшырулар чeltärläre һәм башка техник чарапары чарапарын комплекслы файдалану. Әлеге чараның үтәлешен оештыруны Чүпрәле муниципаль районының элемтә һәм хәбәр иту хезмәте башкара;

гражданнар оборонысы өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм аны алмашу; Күрсәтелгән чараны үтәүне «Чүпрәле муниципаль районының Граждан яклавы идарәсе» МКУ һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районаны Башкарма комитеты башкара;

куркыныч матдәләр ташлауны контролльдә тоту һәм халыкка үзәкләштереп хәбәр итүнен автоматлаштырылган системалары белән бәйләнешле локаль системаларын булдыру, потенциаль куркыныч объектларда һәм аларны

урнаштыру районнарында. Элеге чараның үтәлешен үз составында потенциаль куркыныч объектлар булган оешмалар гамәлгә ашыра;

кешеләр күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итүнең һәм мәгълүмат бирүнең маҳсуслаштырылган техник чараларын урнаштыру; Элеге чараның үтәлешен оештыру килешү нигезендә Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә йөкләнә.

6. Халыкны эвакуацияләүгә бәйле бурычларны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне имин районнарга хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган гражданнар обороныасы буенча төп чаралар түбәндәгеләр була:

эвакуацияне планлаштыру, әзерләү һәм үткәруне оештыру. Элеге чараның үтәлешен оештыруны Чүпрәле муниципаль районның эвак кабул итү комиссиясе башкара;

оешмаларның эвакуация органнарын төзү һәм аларның эшчәнлеген оештыру, шулай ук аларның шәхси составын әзерләү;

эвакуацияләнә торган халыкны, эвакуацияләнергә тиешле матди һәм мәдәни кыйммәтләрне саклау урыннарын урнаштыру өчен куркынычсыз районнар әзерләү. Күрсәтелгән чараларның үтәлешен оештыруны законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районаны Башкарма комитеты гамәлгә ашыра;

эвакуация чараларын үткәруне тәэммин итү өчен транспорт чараларын әзерләү. Элеге чараның үтәлешен оештыру Чүпрәле муниципаль районның эвакуация комиссиясенә һәм Чүпрәле муниципаль районның транспорт белән тәэммин итү һәм ягулык-майлау материаллары белән тәэммин итү коткару хезмәтенә йөкләнә.

7. Халыкка шәхси һәм коллектив яклау чаралары бирү белән бәйле мәсьәләләрне хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган гражданнар обороныасы буенча төп чаралар булып торалар:

гражданнар обороныасының гамәлдәге саклау корылмаларын һәм аларның тормыш тәэммин итү системаларын билгеләү, эксплуатацияләү-техник хезмәт күрсәту һәм модернизацияләү буенча файдалануга дайми әзерлек хәлендә тоту;

тыныч вакытта һәм гражданнар обороныасын аны аны алыш баруга әзерлеккә китергәндә һәм сугыш вакытында гражданнарны каплау өчен күмелгән биналарны һәм жир асты пространствоның башка корылмаларын алыш баргандада жайлана;

тыныч вакытта һәм гражданлык обороныасын аны аны алыш баруга әзерлеккә китергәндә һәм аны хәрби вакытта тиз төзелә торган гражданлык обороныасының тиз үсә торган саклагыч корылмаларын, гадиләштерелгән эчке жиһазлар һәм ин гади типтагы яшеренлекләр белән алыш баргандада төзү. Элеге чараларның үтәлешен оештыруны Чүпрәле муниципаль районның инженер хезмәте башкара;

гражданнар обороныасының саклау корылмаларында халыкның яшеренүен тәэммин итү. Элеге чараның үтәлешен оештыруны Чүпрәле муниципаль районның инженер хезмәте башкара;

халыкка шәхси саклану чараларын бирүне һәм коллектив яклау чараларын билгеләнгән срокта бирүне тәэммин итү. Күрсәтелгән чараның үтәлешен

оештыруны Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районы Башкарма комитеты һәм оешмалар башкара;

халыкны шәхси яклау чараларын туплау, саклау, яктырту һәм куллану. Қурсәтелгән чараның үтәлешен оештыруны Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районы Башкарма комитеты һәм законнарда билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында оешмалар гамәлгә ашыра.

8. Яктылыкны маскировкалау һәм башка төр маскировкалау чараларын үткәрүгә бәйле мәсьәләләрне хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган гражданнар обороныасы буенча төп чаралар булыш торалар:

маскировкаларга тиешле объектлар исемлеген билгеләү. Элеге чараны үтәүне «Чүпрэле муниципаль районының Гражданлык яклау идарәсе» МКУ башкара;

Гражданнар обороныасы буенча чараларны үтәүне тәэмин итүче оешмалар тарафынан яктырткыч маскировкалау һәм башка төр маскировкалау чараларын үткәрү өчен кирәклे матди-техник чаралар запасларын дайми файдалануга әзер торышта булдыру һәм аларга булышлык күрсәтү;

билгеләнгән тәртиптә гражданнар обороныасы категорияләренә кертелгән оешмалар маскировкаларын ачуны билгеләрен киметү буенча инженерлык-техник чаралар үткәрү; Элеге чараларны үтәүне килешү нигезендә Чүпрэле муниципаль районының коткарү хәзмәте башкара.

9. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә халык өчен куркыныч тудырган очракта, шулай ук табигый һәм техноген хәрактердагы гадәттән тыш хәлләр һәм террорчылык актлары килеп чыкканда авария-коткарү һәм башка кичектергесез эшләр башкаруга бәйле бурычларны хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган граждан обороныасы буенча төп чаралар түбәндәгеләр була:

Гражданнар обороныасы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасын булдыру, тәэмин итү һәм әзерләү, шулай ук аларның гамәлләрен планлаштыру;

Гражданнар обороныасы өлкәсендә бурычларны хәл итү өчен жәлеп ителе торган штаттан тыш авария-коткарү формированиеләре һәм гражданнар обороныасы буенча муниципаль дәрәҗәдәге чараларны үтәүне тәэмин итү буенча штаттан тыш формированиеләр реестрын алыш бару һәм исәпкә алу;

гражданнар обороныасы көчләре гамәлләрен һәрьяклап тәэмин итү өчен матди-техник, азық-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга дайми әзерлек хәлендә булдыру һәм аларны тоту; Элеге чараларны үтәүне оештыру Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районы Башкарма комитетына, законнарда билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында, Татарстан Республикасы Чүпрэле янғын-коткарү гарнизонына һәм оешмага йөкләнә.

10. Хәрби конфликтларда яисә шушы конфликтлар нәтиҗәсендә зыян қүргән халыкны беренче чиратта тормыш белән тәэмин итүгә бәйле бурычларны хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган граждан обороныасы буенча төп чаралар түбәндәгеләр була:

халыкның тереклек тәэмин итүнен төп төрләрен планлаштыру һәм

оештыру (медицина тәэмінаторы, торак, азық-төлек продуктлары, су, беренче зарурлық предметлары, коммуналь-көнкүреш хезмәтләре белән тәэмін итү h.b.);

гражданнар оборонасы көчләре гамәлләрен һәрьяклап тәэмін итү өчен матди-техник, азық-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга дайми әзерлек хәлендә булдыру һәм аларны тоту; Күрсәтелгән чараларны үтәүне оештыру законнарда билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районның сәүдә һәм туклану, медицина һәм санитария-эпидемиология күзәтчелеге, инженерлық, шулай ук «Чүпрәле муниципаль районның Гражданнар оборонасы идарәсе» МКУ һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетына йөкләнә;

халыкны хәрби вакыт шартларында азық-төлек булмаган товарлар белән нормаль тәэмін итү. Элеге чараның үтәлешен оештыруны Чүпрәле муниципаль районның Сәүдә һәм туклану хезмәте башкара;

халыкка коммуналь-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү. Элеге чараның үтәлешен Чүпрәле муниципаль районның коммуналь-техник хезмәте оештыра;

хәрби конфликтлар вакытында яки элеге конфликтлар нәтижәсендә зыян күргән халык арасында санитар-гигиена һәм эпидемиягә каршы чаралар үткәрү, халыкка медицина ярдәменең барлық төрләрен күрсәтүне оештыру, дәвалау-эвакуация чараларын үткәрү. Күрсәтелгән чараларның үтәлешен оештыру коткару хезмәтенә медицина һәм санитар-эпидемиологик күзәтчелеккә йөкләнә.

шәһәр читендәге зонада кирәkle дәвалау базасын жәелдерү, аны энергия һәм су белән тәэмін итүне оештыру. Күрсәтелгән чараны үтәүне оештыруны Чүпрәле муниципаль районның медицина һәм санитар-эпидемиологик күзәтчелегенең коткару хезмәте, шулай ук законнарда билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты башкара;

тораксыз калган халык санын билгеләү. Күрсәтелгән чараның үтәлешен законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә ашыра;

сакланган торакны инвентаризацияләү һәм зыян күргән торак фондының торышын бәяләү, зыян күргән халыкны урнаштыру өчен аны куллану мөмкинлеген билгеләү. Күрсәтелгән чараларның үтәлешен оештыруны Чүпрәле муниципаль районның инженер хезмәте, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында гамәлгә ашыра;

халыкка мәғълүмати-психологик ярдәм күрсәтү. Күрсәтелгән чараның үтәлешен Чүпрәле муниципаль районның хәбәр итү һәм элемтә хезмәте һәм «Чүпрәле муниципаль районның гражданнар яклау идарәсе» МКУ гамәлгә ашыра.

11. Хәрби низагларда яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килгән янгыннарга каршы көрәшкә бәйле бурычларны хәл итү максатларында

гамәлгә ашырыла торган граждан оборонысы буенча төп чараптар түбәндәгеләр була:

кирәкле янғынга каршы көчләр булдыру, аларны жиһазлау һәм гражданнар оборонысы өлкәсендә әзерлек;

авария-коткарү һәм башка кичектергесез эшләр үткәрү районнарында янғыннарны сүндерүне оештыру;

гражданнар оборонысы категорияләренә билгеләнгән тәртиптә кертелгән объектларда сугыш вакытында янғыннарны сүндерүне оештыру;

сугыш вакытында торак төзелешендә янғыннарны сүндерүне оештыру. Элеге чараптарның үтәлешен Чүпрәле муниципаль районының янғынга каршы хезмәте оештыра.

12. Радиоактив, химик, биологик һәм башка йоктыруга (пычрануга) дучар булган районнарны ачыклау һәм билгеләү белән бәйле бурычларны хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган граждан оборонысы буенча төп чараптар түбәндәгеләр була:

Чүпрәле муниципаль районы территориясендә урнашкан (оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә) һәм йоктыруның (пычрануның) төрле тәрләрен ачыклау һәм идентификацияләү бурычларын хәл итү өчен максус жиһазлары (техник чарапары) булган оешмалар базасында гражданнар оборонысының күзәтү чөлтәрен һәм лаборатория контролен булдыру һәм аларның әзерлеген тәэммин итү;

радиация, химик, биологик торыш мониторингының методларын һәм техник чараптарын, шул исәптән азык-төлекнең һәм әйләнә-тирә мохит объектларының радиация, химия һәм биологик матдәләр белән пычрануы (пычрануы) дәрәжәсен камилләштерү. Курсәтелгән чараптарның үтәлешен оештыруны Чүпрәле муниципаль районының медицина һәм санитар-эпидемиология күзәтчелеге хезмәте, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында гамәлгә ашыра;

радиоактив пычрануга дучар булган территорияләрдә радиацион яклау режимнарын керту. Элеге чараның үтәлешен оештыруны «Чүпрәле муниципаль районы Гражданлык яклау идарәсе» МКУ башкара.

13. Халыкны санитар эшкәртү, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне максус эшкәртү белән бәйле мәсьәләләрне хәл итү максатларында гамәлгә ашырыла торган гражданнар оборонысы буенча төп чараптар булып торалар.:

дезактивлаштыручи, дегазацияләүче матдәләр һәм эремәләр запасларын алдан ук булдыру;

халыкны санитар эшкәртү өчен көчләрне булдыру һәм жиһазлау, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне максус эшкәртү, аларны гражданнар оборонысы өлкәсендә әзерләү;

халыкны санитар эшкәртү, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләрне максус эшкәртү буенча чараптар үткәрүне планлаштыру һәм оештыру. Күрсәтелгән чараптарны үтәүне

оештыруны законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районның коммуналь - техник, инженерлык һәм транспорт хезмәте, «Чүпрәле муниципаль районның Гражданлык ялавы идарәсе» МКУ, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районның башкарма комитеты башкара.

14. Хәрби конфликтлар вакытында яисә шуши конфликтлар нәтиҗәсендә зыян күргән районнарда, шулай ук табигый һәм техноген характердагы һәм террорчылык актларының гадәттән тыш хәлләрендә тәртипне торғызу һәм саклау бурычын үтәү максатларында гамәлгә ашырыла торган граждан оборонасы буенча төп чаралар түбәндәгеләр була:

жәмәгать тәртибен саклау көчләрен булдыру һәм жиһазлау, аларны гражданнар оборонасы өлкәсендә әзерләү;

жәмәгать тәртибен торғызу һәм хуплау, гражданнар оборонасы көчләрен күрсәту һәм халыкны эвакуацияләү маршрутларында юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәэммин итү;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару өчен гражданнар оборонасы көчләренең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэммин итү;

жиңелгү учакларында пропуск режимын гамәлгә ашыру һәм жәмәгать тәртибен саклау;

эчке эшләр органнары тарафыннан мәжбүри сакланырга тиешле объектларны саклауны көчәйтү, юридик һәм физик затларның мөлкәтен (шартнамә нигезендә) караучысыз калган мөлкәтне саклау буенча чаралар күрү. Элеге чараларның үтәлещен килешү нигезендә Чүпрәле муниципаль районның жәмәгать тәртибен саклау хезмәте оештыра.

15. Кирәкле коммуналь хезмәтләрнең тиз арада эшләвен торғызу белән бәйле мәсьәләне хәл итү максатларында гражданнар оборонасы буенча төп чаралар булып тора:

хәрби вакыт шартларында эшләргә коммуналь хезмәтләрнең әзерлеген тәэммин итү, аларның эш-гамәлләре планнарын эшләү;

су чистарту, төчеләндерү һәм транспортлау өчен мобиЛЬ чаралар резервын булдыру һәм әзерләү;

сууткәргеч станцияләрдә реагентларның, реактивларның, консервантларның һәм дезинфекцияләү чараларының кирәкле запасларын булдыру;

резервуарлар һәм сыешлыклар, жыелма-сүтү торбауткәргечләре, мобиЛЬ резерв һәм автоном энергия чыганаклары, халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүче оешмаларда жиһазлар һәм техник чаралар запасларын булдыру;

газ, энергия һәм су белән тәэммин итү һәм канализациянең заарланган системаларын ремонтлау өчен жиһазлар һәм запас частыләр запасларын булдыру; Күрсәтелгән чараларны үтәүне оештыруны Чүпрәле муниципаль районның коммуналь – техник хезмәте, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районаны Башкарма комитеты законнарда билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында гамәлгә ашыра;

16. Сугыш вакытында мәетләрне тиз арада күмүгә бәйле мәсьәләне хәл итү максатларында гражданнар оборонасы буенча төп чаралар булып тора:

алдан, тыныч вакытта, күмелү урыннарын билгеләү;

мәетләрне күмү чараларын тәэмин итү өчен, шул исәптән махсуслаштырылган ритуаль оешмалар базасында көчләрне һәм гражданнар оборонасы нарадарын булдыру, әзерләү һәм әзерләүне тәэмин итү;

һәлак булган кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) жирләү (күмү) урыннары жиңазлары. Құрсәтелгән чараларны үтәүне оештыруны Чүпрәле муниципаль районның инженер һәм коммуналь-техник хезмәтләре, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районаны Башкарма комитеты законнарда билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында гамәлгә ашыра;

мәетләрне эзләү, аларның табылу урыннарын теркәү, аларны алу һәм беренчел эшкәртү, үлүчеләрне тану һәм документлаштыру, ташу һәм күмү эшләрән оештыру;

һәлак булучыларны күмүгә санитар-эпидемиологик күзәтчелекне оештыру. Әлеге чараларның үтәлешен Чүпрәле муниципаль районның жәмәгать тәртибен саклау, медицина һәм санитар-эпидемиологик күзәтчелек хезмәтләре һәм «Чүпрәле муниципаль районаның гражданлық ялавы идарәсе» МКУ гамәлгә ашыра.

17. Хәрби конфликтларда яисә шушы конфликтлар нәтижәсендә халыкны исән калу өчен кирәkle оешмалар эшчәнлегендә тотрыклылыкны тәэмин итүгә бәйле бурычларны хәл итү максатларында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә гамәлгә ашырыла торган граждан оборонасы буенча төп чаралар:

икътисад һәм оешмалар эшчәнлегенән тотрыклылығын арттыру буенча комиссияне тыныч һәм хәрби вакытта булдыру һәм оештыру;

документациянең иминият фонды булдыру;

аларга заманча жиңелү чаралары йогынтысында житештерү фондларын яклауның нәтижәлелеген арттыру;

икътисад һәм инфраструктура объектларын, шулай ук житештерү чараларын төзелеш нормалары һәм гражданнар оборонасының инженер-техник чараларын гамәлгә ашыру кагыйдәләре таләпләренә туры китереп рациональ ўрнаштыру;

тынычвакытта һәм сугыш вакытында гражданнар оборонасының инженер-техник чараларын эшләү, һәм гамәлгә ашыру, шул исәптән төзелеш проектларында;

икътисад объектларында сугыш вакытында эшне дәвам итә торган авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне планлаштыру, әзерләү һәм уздыру; Құрсәтелгән чараларны үтәүне оештыруны Чүпрәле муниципаль районаны Башкарма комитеты һәм «Чүпрәле муниципаль районаны Гражданлык ялау идарәсе» МКУ башкара;

житештерү процессын торғызу очен кирәkle матди-техник чаралар, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын алдан ук булдыру; Әлеге чараның үтәлешен законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында Чүпрәле муниципаль районаны Башкарма комитеты, Чүпрәле муниципаль районның медицина һәм санитар-эпидемиологик күзәтчелек хезмәте башкара;

энергия, су белән тәэмин итү һәм ташландык сularны агызу

системаларының һәм чыганакларының ышанычлылыгын арттыруға юнәлдөрелгән чаralарны эшләу һәм үткәрү. Элеге чараның үтәлешен Чүпрәле муниципаль районның энергетика хезмәте һәм коммуналь-техник хезмәте оештыра;

комплекслы маскировкалау чаralарын планлаштыру һәм үткәрү. Элеге чараның үтәлешен законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында Чүпрәле муниципаль районның энергетика хезмәте, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районаны Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

18. Граждан обороны көчләренең һәм чаralарының дами әзерлеген тәэмин итүгә бәйле бурычларны хәл итү максатларында башкарыла торган граждан обороны буенча төп чаralар түбәндәгеләр була:

гражданнар обороны көчләрен заманча техника һәм жайламналар белән тәэмин итү;

Гражданнар обороны көчләрен гамәлләргә әзерләү, Гражданнар обороны буенча өйрәнүләр һәм өйрәнүләр үткәрү;

Гражданнар обороны көчләренең гамәлләрен планлаштыру;

Гражданнар обороны мәнфәгатьләрендә төрле ведомство һәм оешмаларның үзара хезмәттәшлеке һәм чаralарын жәлеп итү, шулай ук аларның гамәлләрен һәрьяклап тәэмин итү тәртибен билгеләү. Күрсәтелгән чаralарның үтәлешен оештыруны «Чүпрәле муниципаль района Гражданлык яклау идарәсе» МКУ, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районаны башкарма комитеты законнар белән билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында гамәлгә ашыралар.

Эшләр белән идарә итүче:

Д.Р. Сабиржанова

Татарстан Республикасы
Чүпрэле муниципаль
районы
Башкарма комитетының
"01" 02. 2022
66 номерлы каарына
2 нче номерлы күшымта

Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районында коткару хезмәтләрен формалаштыру һәм аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру тәртибе

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Коткару хезмәте-гражданнар оборонасы чараларын үткәрү, авария-коткару формированиеләренең гамәлләрен төрле яклап тәэммин итү һәм сугыш конфликтларында яки бу конфликтлар нәтижәсендә башка кичектергесез эшләрне башкару, шулай ук табигый һәм техноген хәрактердагы гадәттән тыш хәлләр һәм террорчылык актлары нәтижәләрен бетерү өчен билгеләнгән идарә органнарының, көчләрнең һәм чараларының берләшмәсе.

2. Коткару хезмәте штабы-хезмәт белән идарә итү органы, ул хезмәтне тыныч һәм хәрби вакыт бурычларын үтәүгә әзерләү һәм көч һәм хезмәт чаралары белән идарә итү өчен билгеләнгән.

3. Коткару хезмәтләре үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе һәм Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары, жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары, Гражданнар, оборонасы, гадәттән-тыш, хәлләр, һәм табигый, бәла, -казалар нәтижәләрен бетерү буенча Россия Федерациясе Министрлыгының норматив хокукий актлары (алга таба-Россия ГТХМ) белән эш итә.

II. Чүпрэле муниципаль районында коткару хезмәтләрен формалаштыру

1. Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районында (алга таба - Чүпрэле муниципаль районы) Чүпрэле муниципаль районның коткару хезмәтләре (алга таба - коткару хезмәтләре) оештырыла.

Коткару хезмәтләренең төре һәм саны Гражданнар оборонасы һәм ҳалыкны яклау планнары нигезендә башкарыла торган эшләрнең күләмен һәм хәрактерын исәпләү нигезендә билгеләнә.

Тиешле коткару хезмәтләренең составын һәм структурасын Чүпрэле муниципаль районы Башкарма комитеты һәм хезмәт күрсәтүче оешма житәкчеләре билгели.

2. Коткару хезмәтләре Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре (бүлекләре) һәм төп эшчәнлекнең тиешле юнәлешләре буенча берләшүче оешмалар базасында,

аларның милек рәвешләренә һәм ведомствога буйсынуына (буйсынуына) карамастан булдырыла.

3. Коткару хезмәтләрен формалаштыруны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты бүлеге һәм (яки) хезмәт составына керүче һәм аны булдыру өчен иң яхшы шартлар булган оешма (алга таба - коткару хезмәтен формалаштыручы) гамәлгә ашыра.

4. Коткару хезмәтен формалаштыручы хезмәт штабын төзи, кирәклө оештыру-планлаштыру документларын эшли, хезмәт составына керүче оешмаларның идарә органнарын, көчләрен һәм чараларын әзерләүгә методик житәкчелек итә.

5. Коткару хезмәтләре штаблары составына идарә органнарының хезмәтләр формалаштыручы вазыйфаи затлары, хезмәт составына кертелгән оешмаларның житәкчеләре һәм вазыйфаи затлары (килештерү буенча) кертелә.

6. Коткару хезмәтләре тыныч вакытта табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү чараларында, шулай ук террорчылык актлары белән чакырылган чараларда катнашу өчен жәлеп ителергә мөмкин.

7. Чүпрәле муниципаль районаның территориясендә гадәттән тыш хәлләрнең нәтижәләрен бетерү өчен коткару хезмәтләрен тыныч вакытта жәлеп иту турындагы каарны Чүпрәле муниципаль районаны гражданнар оборонасы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) һәм алар төзегән коткару хезмәтләренә карата оешмалар кабул итә.

III. Коткару хезмәтләре башкара торган функцияләр

1. Коткару хезмәтләренең ғомуми функцияләре булып тора:

Гражданнар оборонасы чараларын тәэммин иту буенча хезмәт планын һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча хезмәт планын эшләү һәм тормышка ашыру;

хезмәт эшчәнлеге профиле нигезендә гражданнар оборонасы чараларын тәэммин иту;

Гражданнар оборонасы чараларын тәэммин иту буенча бурычларны үтәүгә идарә органнарын, көчләрен һәм чараларын булдыру һәм әзерләү;

коткару хезмәте составына керүче көчләрне һәм чараларны, аларның шәхси состав белән комплектлануын, техника белән тәэммин ителешен һәм мөлкәт белән тәэммин ителешен исәпкә алу;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкарганда Гражданнар оборонасы чараларын үтәүне тәэммин итүче көчләрнең һәм чараларының һәм оешмаларның гамәлләрен тәэммин итүне оештыру;

Чүпрәле муниципаль районаның башка коткару хезмәтләре һәм идарә органнары белән хезмәттәшлекне оештыру һәм яклау;

шәхси составны, техниканы, коткару хезмәтләренең мөлкәтен хәзерге заман заарлану, аварияләр, һәлакәтләр һәм табигый бәла-казалардан саклауны оештыру.

2. Аларның эшчәнлеге профиленнән чыгып, коткару хезмәтләренең төп

функцияләре булып тора:

2.1. Элемтә һәм хәбәр итү хезмәтләре:

халыкка үзәкләштерелгән хәбәр итү системасын булдыру һәм дайми әзерлек хәләндә тоту, аны яңа буын техник чаралары базасында модернизацияләүне гамәлгә ашыру, хәбәр итү системасын камилләштерү;

локаль хәбәр итү системаларын куллану;

кешеләр күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итүнен һәм мәгълүмат бирүнен махсуслаштырылган техник чараларын урнаштыру;

мәгълүмат тапшыруның Россия Федерациясе бердәм электр элемтәсе чөлтәре, радио-, үткәргеч һәм телевизион тапшырулар чаралары һәм башка техник чаралары чараларыннан комплекслы файдалану;

2.2. Медицина һәм санитар-эпидемиологик күзәтчелек хезмәте:

Гражданнар оборонасы чараларын планлаштыру һәм оештыру;

дәвалау-эвакуация чараларын үткәрү;

халыкка медицина ярдәменең барлық тәрләрен күрсәтүне оештыру;

йогыцлы авырулар барлыкка килү һәм таралуны кисәтү;

шәһәр читеңдәге зонада кирәkle дәвалау базасын ачу.

санитар-эпидемиологик күзәтчелекне оештыру;

хәрби конфликтларда яки бу конфликтлар нәтижәсендә зыян күргән халык арасында санитар-гигиена һәм эпидемиягә каршы чаралар үткәрү;

радиоактив, химик һәм биологик матдәләр белән заарланау һәм эйләнәтире мөхит объектларының пычрануы дәрәҗәсен бәяләү;

радиацион, химик, биологик хәл мониторингының методларын һәм техник чараларын, шул исәптән азық-төлек һәм эйләнәтире мөхит объектларының радиоактив, химик һәм биологик матдәләр белән заарланауын (пычрануын) мониторинглауны камилләштерү.

2.3. Жәмәгать тәртибен саклауны тәэммин итүгә:

жәмәгать тәртибен саклау көчләрен булдыру һәм жиһазлау, аларны гражданнар оборонасы өлкәсендә әзерләү;

жәмәгать тәртибен торғызу һәм саклау, Гражданнар оборонасы көчләрен күрсәтү һәм халыкны эвакуацияләү маршрутларында юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итү;

авария-қоткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару өчен гражданнар оборонасы көчләренең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэммин итү;

әчке эшләр органнары тарафыннан мәжбүри сакланырга тиешле оешмаларны, юридик һәм физик затларның мәлкәтен шартнамәләр буенча саклауны көчәйтү, караучысыз калган мәлкәтне саклау буенча чаралар күру;

законнарда билгеләнгән кагыйдәләрне үтәп мәетләрне тану һәм исәпкә алу чараларын оештыру һәм үткәрү.

2.4. Янгынга каршы хезмәт:

кирәkle янгынга каршы көчләр булдыру, аларны жиһазлау һәм гражданнар оборонасы өлкәсендә әзерлек;

авария-қоткару һәм башка кичектергесез эшләр үткәру районнарында янгыннарны сүндерүне оештыру;

Гражданнар оборонасы категорияләренә билгеләнгән тәртиптә кертелгән

объектларда һәм критик мөһим объектларда янгыннарны сүндерүне оештыру; сугыш вакытында торак төзелешендә янгыннарны сүндерүне оештыру.

2.5. Транспорт хезмәте һәм ягулык-майлау материаллары белән тәэмин итү:

халыкны транспортның барлык төрләре белән эвакуацияләүне, эш сменаларын алып баруны (алып баруны), саклау корылмаларын төзу өчен материаллар алып баруны, шәһәр яны зонасына матди һәм мәдәни кыйммәтләр, уникаль жиһазлар, азық-төлек һәм башка матди чаралар чыгаруны, заарланау ўчакларында, һәлакәттән коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару өчен көчләрне һәм чараларны алып баруны, һәлакәттән коткару һәм башка кичектергесез эшләрне үткәрү өчен, су басу зоналарында, шулай ук гадәттән тыш хәлләр районнарында халыкны эвакуацияләүне тәэмин итүне оештыру;

Гражданнар оборонасы чараларын үтәү барышында сафтан чыккан автомобиль техникасын ремонтлауны оештыру, аны ремонт предприятиеләренә эвакуацияләү;

штаттан тыш авария-коткару формированиеләрен автомобиль, инженер һәм максус техника белән ягулык-майлау материаллары белән тәэмин итү чараларын оештыру һәм үткәрү; Гражданнар оборонасы буенча чараларны үтәүне тәэмин итү буенча штаттан тыш формированиеләр- Гражданнар оборонасы чараларын үткәрүгә жәлеп ителә торган, эвакуация чараларын үткәрүгә жәлеп ителә торган автомобиль техникасы, бу максатларда стационар һәм күчмә автозаправка станцияләрен куллану юлы белән.

2.6. Юл хезмәте:

юл-купер тәэминатын оештыру һәм гамәлгә ашыру Гражданнар оборонасы буенча чаралар үткәрү;

юлларны һәм күперләрне ремонтлау, торғызу һәм карап тоту;

Гражданнар оборонасы, көчләрен күрсәту маршрутларында һәм әйләнәтире юлларны эвакуацияләү маршрутларында булдыру.

2.7. Энергетика хезмәтләре:

яктырткыч һәм башка төр маскировкаларны гамәлгә ашыру чараларын үткәрү өчен кирәклे матди-техник чаралар запасларын файдалану буенча дайми әзердәк хәлендә тотуны оештыру һәм контролъдә тоту;

комплекслы маскировкалау буенча чаралар планлаштыру һәм уздыру;

энергия белән тәэмин итү системаларының һәм чыганакларының ышанычлыгын арттыруга юнәлдерелгән чаралар эшләү һәм үткәрү.

2.8. Инженерлык хезмәте:

гражданнар оборонасының тыныч һәм хәрби вакытында инженер-техник чараларын эшләү һәм тормышка ашыру;

гражданнар оборонасының гамәлдәге саклану корылмаларын һәм аларның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү системаларын куллануны, эксплуатацион-техник хезмәт күрсәтүне һәм модернизацияләүне оештыру;

тыныч вакытта һәм гражданнар оборонасын тыныч вакытта күчергәндә, халыкны ябу өчен җир асты кинлекенең башка корылмаларын контролъдә тоту;

Гражданнар оборонасы оборонасын тыныч вакытта тиз төзелә торган саклану корылмалары, гадиләштерелгән эчке жиһазлар белән һәм гади типтагы

капламалар белән төзелешне тыныч вакытта һәм оештыруны контролъдә тоту; гражданнар оборонасының саклану корылмаларында халыкны ачуны оештыру;

2.9. Коммуналь-техник хезмәт:

су белән тәэмин итү һәм ташландык сularны агузы системаларының һәм чыганакларының ышанычлылыгын күтәрүгә юнәлдерелгән чарапарны эшләү һәм үткәрү;

хәрби вакыт шартларында эшләргә коммуналь хезмәтләрнең әзерлеген тәэмин итү, аларның эш-гамәлләре планнарын эшләү;

су чистарту, төчеләндерү һәм транспортлау өчен мобиЛЬ чарапар резервын булдыру һәм әзерләү;

сүткәргеч станцияләрдә реагентларның, реактивларның, консервантларның һәм дезинфекцияләү чараларының кирәkle запасларын булдыру;

резервуарлар һәм сыешлыклар запасларын, жыю-жыю труба үткәргечләрен, мобиЛЬ резерв һәм автоном энергия чыганакларын, башка кирәkle жиһазлар һәм техниq чаралар булдыруны оештыру;

йогышсызландыручы, газсызландыручы һәм дезинфекцияләүче матдәләр һәм эремәләр запасларын булдыруны контролъдә тоту;

кумелү урыннарын алдан билгеләүне оештыру;

мәетләрне күмү чараларын тәэмин итү өчен гражданнар оборонасы көчләрен һәм чарапарын булдыру, әзерләү һәм әзерләүгә ярдәм итүне оештыру; һәлак булучыларны күмүне оештыру.

2.10. Сәүдә һәм туклану хезмәтләре:

халыкны хәрби вакыт шартларында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр аркасында азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар белән нормаль тәэмин итүне оештыру;

беренче чиратта кирәk булган азык-төлек һәм сәнәгать товарларын саклау чараларын эшләү һәм гамәлгә аширу;

гражданнар оборонасының саклагыч корылмаларына һәм идарә пунктларына азык-төлек запасларын салуны оештыру;

үрнаштыру районнарында, авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару районнарында гражданнар оборонасы чараларын үтәүне тәэмин итүче оешмаларның шәхси составын туклану белән тәэмин итүне оештыру;

гамәлдәгә сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре базасында Гражданнар оборонасы һәм зыян күргән халыкны азык-төлек һәм беренче кирәk-ярак товарлары белән тәэмин итүче оешмаларның шәхси составын тәэмин итү өчен махсус бүлекчәләр булдыру һәм әлеге бүлекчәләрне кыр шартларында эшләү өчен әзерләү буенча житәкчелек;

хәрби вакытта һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре эшненең тогрыклылыгын арттыру чараларын планлаштыру;

житештерү процессын саклап калу һәм (яки) торғызу өчен кирәkle азык-төлек һәм башка чаралар запасларын алдан төзү;

радиоактив һәм агулау матдәләре белән заарланудан беренче чиратта кирәкләгә азык-төлек һәм сәнәгать товарлары запасларын саклау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру;

сәүдә һәм туклану, матди һәм азык-төлек запасларын имин районнарга эвакуацияләү, аларны урнаштыру һәм зыян күргән халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итү өчен тарату чараларын эшләү һәм тормышка ашыру.

2.11. Хайваннар һәм үсемлеклөрне саклау хезмәтләре:

ветеринария һәм фитопатологик контрольне оештыру һәм үткәрү;

авыл хужалыгы тотрыклы эшен тәэмин итү буенча чаралар оештыру һәм ўздыру хужалык житештерүе;

авыл хужалыгы хайваннарын, үсемлекләрне, су чыганакларын һәм терлек азыгын саклау, ветеринария эшкәртү, заарланган хайваннарны дәвалау, чәчүлекләрне, көтүлекләрне заарсызландыру, терлекчелек һәм үсемлекчелек продукциясен һәм үсемлекләрне саклау чараларын оештыру һәм ўздыру;

терлекчелек һәм склад биналарын герметизацияләү буенча чаралар оештыру һәм үткәрү;

терлекләрне ветеринария эшкәртү, жирлекне, биналарны, азык-төлек һәм су чыганакларын заарсызландыру өчен материаллар әзерләүне оештыру.

Коткару хезмәтләре үз функцияләрен «Чүпрәле муниципаль районы Гражданнары яклау идарәсе» МКУ белән үзара бәйләнештә башкара.

IV. Коткару хезмәтләре белән житәкчелек итү

1. Коткару хезмәтләре белән гомуми житәкчелек итүне Чүпрәле муниципаль районының Гражданнар оборонысы житәкчесе башкара.

Коткару хезмәтләре белән турыдан-туры житәкчелекне әлеге хезмәтләр житәкчеләре башкара.

2. Чүпрәле муниципаль районының коткару хезмәтләре житәкчеләре, көндәлек эшчәнлек режимында, тиешле оешмаларның коткару хезмәтләре эшчәнлеген тикшереп торалар һәм алар арасында үзара хезмәттәшлекне оештыралар.

3. Коткару хезмәтләре эшчәнлеген координацияләүне «Чүпрәле муниципаль районы гражданнар саклау идарәсе» МКУ башкара.

V. Коткару хезмәтләре белән идарә итүне оештыру

1. Коткару хезмәтләре белән идарә итү тиешле хезмәтләр житәкчеләре һәм аларның үз буйсынуындагы органнар тарафыннан даими житәкчелек итүне гамәлгә ашырудан гыйбарәт, авария-коткару формированиеләре, штаттан тыш формированиеләр тарафыннан гражданнар оборонысы буенча чараларны үтәүне тәэмин итү буенча- аларның әзерлеген тәэмин итү, тыныч һәм хәрби вакыт шартларында гражданнар оборонысы чараларын тәэмин итү буенча эшчәнлекне оештыру.

2. Коткару хезмәтләре белән идарә итүнең нигезе булып хезмәт житәкчеләре һәм югарыда торган гражданнар оборонысы житәкчеләре

каарлары, шулай ук коткару хезмәтләре тарафыннан эшләнелә торган қаарлартара:

Гражданнар оборонасы чараларын тәэмүн иту планы;

коткару хезмәте тарафыннан табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча гамәлләрне тәэмүн иту планы (алга таба – коткару хезмәте планнары).

3. Гражданнар оборонасы чараларын коткару хезмәтләре белән тәэмүн итуне планлаштыру Чүпрәле муниципаль районның Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы һәм оешмаларның гражданнар оборонасы планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гражданнар оборонасы буенча чараларны тәэмүн иту планнары Гражданнар оборонасы буенча махсус чараларны оештыру һәм үтәү тәртибен билгели.

Коткару хезмәте планнарын эшләүне коткару хезмәте житәкчесе оештыра.

Чүпрәле муниципаль районның коткару хезмәтләре планнары Гражданнар оборонасы өлкәсендә, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль района Башкарма комитетының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бурычларны хәл итүгә вәкаләтле орган белән килештерелә һәм Чүпрәле муниципаль районның Гражданнар оборонасы житәкчесе тарафыннан раслана.

Чүпрәле муниципаль районның коткару хезмәтләренең планнары ел саен 1 февральгә кадәр, агымдагы елның 1 гыйнварына кадәр, шулай ук Россия Федерациясе Президенты тарафыннан хәрби вакыт шартларында Россия Федерациясенә каршы агрессиягә куркыныч янаган очракта, Россия Федерациясендә мобилизация игълан ителгәнче, эшкә күчерүгә турыдан-туры әзерлек турында Карап кабул ителгән очракта тәгаенләнә.

4. Коткару хезмәтенең бурычлары законнарда билгеләнгән тәртиптә расланган коткару хезмәте турында Нигезләмә белән билгеләнә.

Чүпрәле муниципаль районның коткару хезмәте турындагы нигезләмә коткару хезмәте житәкчесе тарафыннан эшләнә, Татарстан Республикасының тиешле коткару хезмәте житәкчесе белән килештерелә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль района Башкарма комитеты житәкчесе – Чүпрәле муниципаль районның Гражданнар оборонасы житәкчесе тарафыннан раслана.

5. Коткару хезмәтләре, штабларының эшен оештыру, донеслар бирү тәртибе һәм сроклары, башка коткару хезмәтләре, Гражданнар оборонасы гаскәрләре белән хезмәттәшлекне оештыру тиешле федераль Башкарма хакимият органнарының һәм Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенең тиешле осталлары һәм махсус күрсәтмәләре белән билгеләнә.

6. Коткару хезмәт Гражданнар оборонасы буенча чараларны һәрьяклап тәэмүн иту өчен:

Гражданнар оборонасы буенча чараларны үтәүне тәэмүн итүче оешмалар һәм гражданнар оборонасы буенча чараларны үтәүне тәэмүн итүче оешмалар, хезмәт эшчәнлегенең профиленә туры килә торган оешмалар жәлеп ителә;

Гражданнар оборонысы бурычларын хәл итү өчен жәлеп ителә торган хезмәтләр һәм оешмалар составына керүче формированиеләрне исәпкә алуны оештыралар.

Гражданнар оборонысы буенча чарапарны үтәүне тәэмин итүче оешмаларның, коткару хезмәтләре тарафынан жәлеп ителә торган гражданнар оборонысы чарапарын үтәүне тәэмин итүче оешмаларның гомуми саны һәм аларның саны, жирле шартлар үзенчәлекләрен исәпкә алыш, тыныч һәм сугыш вакытында хезмәтләр хәл итә торган бурычларның характеристы һәм куләме, кеше ресурслары һәм матди чарапар булусы белән билгеләнә.

7. Район коткару хезмәтләренең шәхси составының белемнәрен һәм күнекмәләрен ныгыту һәм аларның бурычларын үтәүгә әзерлеген бәяләү максатынан Чүпрәле муниципаль районы гражданнар оборонысы житәкчесе қарапы буенча 8 сәгатькә кадәр 5 елга бер тапкыр махсус өйрәнүләр үткәрелә.

VI. Коткару хезмәтләрендә эшләнелә торган документлар исемлеге

1. «Граждан оборонысы чарапарын тәэмин итү һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында коткару хезмәтләрен булдыру турында» район башкарма комитеты қарапыннан өзөмтә.

2. Штаб төзү турында коткару хезмәте житәкчесе боерыгы.

3. Коткару хезмәтенең штат-вазыйфаи исемлеге.

4. Коткару хезмәте турында нигезләмә.

5. Коткару хезмәтенең вазыйфаи затларының функциональ бурычлары

6. «Гражданнар оборонысы буенча коткару хезмәте тарафынан чарапар тәэмин итү планы».

7. «Коткару хезмәте тарафынан табигый һәм техноген характеристдагы гадәттән тыш хәлләрне кисетү һәм бетерү гамәлләрен тәэмин итү планы».

8. Гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча чарапарны тәэмин итү буенча коткару хезмәте башлыгының эш картасы.

9. Коткару хезмәтенә хәбәр итү һәм элементә схемасы.

10. Формалаштырылган документлар:

10.1 коткару хезмәтенең торышы турында белешмә-доклад;

10.2 коткару хезмәте житәкчесенең гражданнар оборонысы чарапарын тәэмин итү һәм төрле характеристдагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча қараплары проектлары;

10.3 Гражданнар оборонысы буенча чарапарны үтәү өчен гражданнар оборонысы житәкчесенә тәкъдимнәр формалары үрнәкләре;

10.4 Гражданнар оборонысы мәсьәләләре буенча мәгълүматлар бирү формалары үрнәкләре;

11. Күшымталар белән «агымдагы елда коткару хезмәтен әзерләү йомгаклары һәм чираттагы елга бурычлар турында» коткару хезмәте житәкчесе боерыгы:

11.1 өйрәнүләр һәм күнегүләр тематикасы;

11.2 уку төркемнәре, дәрес житәкчеләре исемлеге;

11.3 дәрессләр расписаниесе;

- 11.4 дәресләрне исәпкә алу журналлары.
12. Йәрбер оешманың әзерлек планы.
13. Гаризалар, кием-салым, накладные, милек, техника ауга ышаныч кәгазе.
14. Элемтә узеллары һәм вазыйфаи затлар таблицасы
15. Алынган һәм бирелгән күрсәтмәләрне (командалар, сигналларны) исәпкә алу журналы.

VII. Коткару хезмәтләрен комплектлау, матди-техник һәм финанс яғыннан тәэммин итү тәртибе

1. Коткару хезмәтләрен шәхси состав белән комплектлау тиешле хезмәтләр житәкчеләре тарафыннан башкарыла, алар базасында төп эшчәнлекнең тиешле юнәлешләре буенча берләштерелгән оешмалар һәм жәлеп ителә торган оешмалар хисабына башкарыла.
2. Коткару хезмәтләрен автомобиль транспорты, юл-төзелеш һәм күтәртү-транспорт техникасы белән тәэммин итү мобилизацион планнар буенча хәрби, башка аеруча мәһим ташулар белән шөгыльләнми торган ресурслар хисабына башкарыла.
3. Гражданнар оборонысы һәм халыкны яклау чараларын финанслау Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эшләр белән идарә итүче:

Д.Р. Сабирҗанова

Татарстан Республикасы
 Чупрэле муниципаль районны
 Башкарма комитетының
 "02" 02. 2022
66 номерлы карарына 3 нче
 күштимта

Чупрэле муниципаль районның коткару хезметләре
 структурасы

№ т/б	Коткару хезметенен агамасы	Коткару хезметләрен булдыручы оешмалар	Коткару хезмәте житәкчесе	Хезмәт штабы начальнигы- урынбасары коткару хезмәте житәкчесе
1.	Элемтә нәм хәбәр итү хезмәте	«Таттелеком» ПАО филиалы (Чупрэле РУЭС) Буа районара электр элемтәсе узепи - коткару хезмәтен формалаштыруучы (килешү буенча)	Чупрэле РУЭСы начальнигы	Чупрэле РУЭСы начальнигы урынбасары
2.	Медицина хезмәте	«Туган Яң» газетасы редакциясе «Татмедиа» АЖ филиалы (килешү буенча)	«Чупрэле РУХ» сәламәтлек саклау учреждениесе («Чупрэле РУХ» ДАССО) - коткару хезмәтен формалаштыруучы (килешү буенча)	«Чупрэле РУХ» ГАУЗның баш табибы урынбасары

№ т/б	Коткару хезмәтнен агамасы	Коткару хезмәтләрен булдыручы оешмалар	Коткару хезмәтэ житәкчесе	Хезмәт штабы начальники - урынбасары коткару хезмәтэ житәкчесе
3	Санитар-эпидемиологик күзәтчелек хезмәтэ	ТР буенча Роспотребнадзор идарәсөнен Буа, Тәтеш, Апас, Чупрәле муниципаль районнары буенча территориаль бүлеге (килешү буенча)	Роспотребнадзор нын ТР идарәсе территориаль бүлеге башлыты начальники Буа, Тәтеш, Апас, Чупрәле муниципаль районнарында (килешү буенча)	Роспотребнадзорның ТР идарәсе территориаль бүлеге башлыты урынбасары Буа, Тәтеш, Апас, Чупрәле муниципаль районнарында (килешү буенча)
4	Жәмәгать тәртибен саклау хезмәтэ	Россия Эчке эшләр министрлыгының Чупрәле районы буенча бүлеге (Чупрәле Эчке эшләр бүлеге) - коткару хезмәтэ формалаштыручы (килешү буенча)	Чупрәле Эчке эшләр бүлегенен полиция начальники урынбасары (жәмәгать куркынысызылыгы буенча)	Чупрәле Эчке эшләр бүлегенен УУП бүлеге башлығы

№ т/б	Коткару хезметенең атамасы	Коткару хезметтерен булыштырылған оешмалар	Коткару хезмете житекшесе	Хезмет штабы
5	Яңынға карапшы хезмете	Россия Гражданнар оборонасы елінде, гадалық түп хәлдер нем белгілі жағдайларда коткару хезметтерен бетеру Министрлікін Татарстан Республикасы буенча баш янынға коткару хезметтерен 8 нағыз яғынан сұндеру-коткару идаресіндең 114 жарасында көрші хезметте – коткару хезметтен формалапташыру (килепу буенча)	Россия Гражданнар Гражданнар оборонасы житекшесе	Урьынбасары коткару хезмете урьынбасары нараударни- нараударни-
6	Юл хезмете	Татарстан Республикасы яңынға коткару хезметтегі адрім посты с. Уби (килепу буенча) «Татавтолор» АЖК Бұяғұлымалықтар «Чылупе» ДРСУ филиалы - коткару хезмете (килепу буенча)	«Татавтолор» АЖК Бұяғұлымалықтар «Чылупе» ДРСУ филиалы - коткару хезмете (килепу буенча)	Урьынбасары башының «Чылупе» ДРСУ «Татавтолор» АЖК Бұяғұлымалықтар «Чылупе» ДРСУ филиалы - коткару хезмете (килепу буенча)

№ т/б	Коткару хезмәтенен агамасы	Коткару хезмәтләрен булдыручы оешмалар	Коткару хезмәте житәкчесе	Хезмәт штабы начальники-урынбасары коткару хезмәте житәкчесе
7	Транспорт хезмәте һәм ягульк-майлау материаллары белән тәммин иту хезмәте	Татарстан Республикасы Чупрәле муниципаль районны Башкарма комитеты	Шәһәр төзелеше һәм архитектура бүлгеге башлыгы	
8	Ягульк-майлау материаллары белән тәммин иту хезмәте	ЖЧЖнен Буа аерымланган бүлекчәсе "ТАИФ-НК АЗС" (килешү буенча);	ЖЧЖнен Буа аерымланган бүлекчәсе директоры "ТАИФ-НК АЗС"	
9	Энергетика хезмәте	«Буа электр центрләре» филиалының Чупрәле район электр центрләре төнне - коткару хезмәтен (килешү буенча)	Чупрәле РЭСи начальники	Чупрәле РЭСи начальники баш инженеры
10	Инженер хезмәте	"Фламинго" ЖЧЖ (килешү буенча)	"Фламинго" ЖЧЖ	"Фламинго" ЖЧЖ
11	Коммуналь-техник хезмәте	"Прогресс" МУП – коткару хезмәтен формалаштыручы (килешү буенча)	"Прогресс" МУП директоры	"Прогресс" МУП директоры урынбасары

№ т/б	Коткару хезмәтнен атамасы	Коткару хезмәтләрен булдыручы оешмалар	Коткару хезмәте житәкчесе	Хезмәт штабы начальнигы-урынбасары коткару хезмәтө житәкчесе
12.	Сәүдә hәм туклану хезмәтө	Татарстан Республикасы Чупрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге	Башкарма комитет житәкчесенең икътисадый Усеш, финанслар hәм авыл хужаaltyы буенча	Муниципаль район Башкарма комитетының икътисад бүлеге житәкчесе
13.	Хайваннар hәм Усемлекләрне яклай	Татарстан Республикасы Авыл хужаaltyы hәм азык-төлек министрлыгының Чупрәле районы авыл хужаaltyы hәм азык-төлек идарәс-коткару хезмәтө (килешү буенча)формалаштыручы	Татарстан Республикасы Авыл хужаaltyы hәм азык-төлек министрлыгының Чупрәле районы идарәсө башлыты	Чупрәле район дәүләт ветеринария берләшмәсө начальнигы

Эшләр белән идәрә итүче:

D.R. Сабиржанова